

zaaknummer 2012 T 753

Datum beslissing: 14 november 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mr. J.P.A. Thijssen, werkzaam te Rotterdam,

tegen:

(*wijlen*) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven onder meer kapelaan in [plaats], [land].

1. De procedure

Het klaagschrift (met bijlagen) is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 15 mei 2013.

Op 20 juni 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen (met bijlagen) van [naam], lid van het provinciaal bestuur van de provincie St.-Clemens van de redemptoristen.

Op 29 oktober 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen met haar echtgenoot en heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. Thijssen voornoemd.

Namens het provinciaal bestuur van de provincie St. Clemens van de redemptoristen zijn verschenen [naam] voornoemd en de heer [naam].

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1 Klaagster woonde in de tweede helft van de jaren '60 voor enkele jaren bij haar oma in [land], die zeer nauw verbonden was aan de Katholieke Kerk in [plaats]. Aangeklaagde was als pater aan die kerk verbonden. Hij kwam ook regelmatig bij klagster thuis. Omdat klagster

dyslectisch was hielp hij haar regelmatig met haar schoolwerk. Tevens gaf hij haar gymlessen, daar dit goed zou zijn voor haar astmatische aandoening.

Omstreeks [jaartal] is klagster, toen zij 8/9 jaar oud was, gedurende ongeveer een jaar seksueel misbruikt door aangeklaagde. Klagster werd tijdens de gymlessen door hem aangeraakt en betast, na verloop van tijd ook aan haar intieme delen. Aangeklaagde betastte haar zowel boven als onder haar kleding. Later was er ook sprake van verkrachting door aangeklaagde. Klagster herinnert zich dat zij meermalen (minimaal 10 keer) is verkracht, zowel bij haar thuis als in de pastorie.

Het seksuele misbruik is abrupt gestopt toen aangeklaagde op een dag door een tante van klagster werd betrapt.

2.2 Klagster heeft het seksuele misbruik altijd met haar meegedragen, maar heeft dit lange tijd met niemand durven delen. Daar klagster weinig vertrouwen had in de hulpverlening, durfde zij aanvankelijk haar verhaal ook daar niet kwijt. Bij [instelling] heeft klagster wel aangegeven dat zij seksueel is misbruikt, maar men ging er toen niet nader op in en klagster kon voor haar gevoel geen gepaste hulp krijgen.

Sinds in de media aandacht werd besteed aan de slachtoffers van seksueel misbruik binnen de Katholieke Kerk, sliep klagster slecht. Zij heeft toen haar echtgenoot en later ook haar kinderen ingelicht over het seksuele misbruik door aangeklaagde. Tien jaar eerder had klagster er telefonisch met haar moeder over gesproken. Klagsters moeder had eerder haar vermoedens gehad toen zij tijdens een bezoek aan [land] met aangeklaagde werd geconfronteerd. Later bleek dat zij er voor had gezorgd dat klagster vanaf dat moment in het huis van de oom (broer van moeder) werd opgevangen.

Het seksuele misbruik door aangeklaagde heeft een grote impact op het leven van klagster gehad. Gedurende haar leven heeft zij last gehad van ‘vage’ klachten, zoals chronische vermoeidheid, en heeft zij geleden aan een paniekstoornis. Om die reden heeft klagster in [jaartal] besloten om met haar werk als [functie] te stoppen. Tot op heden mist klagster haar werk.

2.3 Voor klagster is het zeer belangrijk dat de verantwoordelijken van de orde der redemptoristen het seksueel misbruik dat haar is overkomen erkennen. Daarnaast is het voor haar belangrijk dat het haar berokkende leed als gevolg van het seksueel misbruik door aangeklaagde wordt erkend.

Tot slot zou klagster aanspraak willen maken op een financiële compensatie. Zij zal daartoe, bij gegrondverklaring van haar klacht, een verzoek indienen bij de Compensatiecommissie.

Klagster heeft begin [jaartal] een interview gegeven voor [krant]. Hiermee heeft zij gepoogd aandacht te vragen voor de slachtoffers van de overzeese gebieden, hopende hiermee te bereiken dat andere slachtoffers zich ook zouden melden.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

Van [jaartal] tot [jaartal] was aangeklaagde werkzaam in [land], alwaar hij begon als kapelaan en later tot [jaartal] actief was in het pastoraat.

Pater [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat via het archief van de congregatie onderzoek is verricht. Het persoonlijk dossier van aangeklaagde werd onderzocht alsmede het archief met betrekking tot de toenmalige vice-provincie [land] en met name ook de briefwisseling in de [periode] - tussen enerzijds de plaatselijke overste in [land] en anderzijds de provinciaal overste in Nederland. Bovendien heeft pater [naam] bij de bisschop van [plaats] geïnformeerd naar eventuele aanwijzingen in het persoonsdossier van aangeklaagde aldaar. Dit dossier bevatte geen relevante informatie.

Ook in de ontvangen informatie van de Commissie Deetman in juli 2011 wordt aangeklaagde niet vermeld.

Pater [naam] concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen aanleiding ziet om de oprechtheid van de beleving en de herinnering van klaagster in twijfel te trekken.

Ten aanzien van het door klaagster aangeleverde steunbewijs merkt pater [naam] op dat het jammer is dat de verklaring van de moeder van klaagster niet specifiek is over aanwijzingen die leiden tot het 'niet hebben van een goed gevoel'. Ook de kwalificatie 'vrijpostig' die wordt geciteerd in het krantenartikel blijft redelijk vaag. Helaas is er ook niet meer bekend over de observatie van de tante die blijkens het klaagschrift aangeklaagde betrapte bij het plegen van het misbruik. Bovendien zou het ook helpen bij het innemen van een standpunt als er concretere informatie zou zijn van of over de hulpverleners die klaagster blijkens haar klaagschrift heeft geraadpleegd, hoe summier ook.

Pater [naam] concludeert dat het zijn rechtsgevoel zou bevredigen en het innemen van een standpunt zou vergemakkelijken als er concreter en specifiek (steun)bewijs zou zijn.

Namens zijn instituut erkent pater [naam] dat, indien het gestelde misbruik heeft plaatsgevonden, dit bijzonder kwalijk is en dat aangeklaagde in dat geval misbruik heeft gemaakt van zijn positie en schade heeft veroorzaakt, in de eerste plaats aan klaagster.

4. De beoordeling

4.1. Alvorens te adviseren over de klacht van klaagster dient de Klachtencommissie te beoordelen of klaagster ontvangen kan worden in haar klacht, nu de door klaagster gestelde gedragingen zich hebben afgespeeld in [land].

In de periode waarin de gestelde gedragingen zich hebben afgespeeld was [land] nog een Nederlandse Kolonie. Voorts is gebleken dat aangeklaagde, na zijn intrede in de congregatie in [jaar], zijn opleiding tot priester in Nederland heeft gevolgd. Vanaf [jaartal] tot [jaartal] is aangeklaagde als pater op basis van zending werkzaam geweest in [land]

, alwaar hij altijd onder de verantwoordelijkheid en onder gezag bleef van de provincie St. Clemens van de redemptoristen. De Klachtencommissie zal klaagster dan ook ontvangen in haar klacht.

4.2 Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet

verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.3 Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.4 Er zijn ruim veertig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.

Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van klaagster alleen. De vraag die de Klachtencommissie moet beantwoorden is of er gebleken is van zodanige feiten en omstandigheden dat het gestelde seksuele misbruik door deze aangeklaagde objectief gezien (dat wil zeggen voor een buitenstaander) voldoende aannemelijk is geworden.

De Klachtencommissie is tot de conclusie gekomen dat klaagster in haar jeugd tijdens haar verblijf in [land] seksueel is misbruikt door aangeklaagde doordat zij door hem onzedelijk is betast.

De Klachtencommissie is van de onzedelijke betastingen door aangeklaagde overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop klaagster haar verhaal daaromtrent heeft verteld.

Die verklaring van klaagster wordt ondersteund door de overgelegde verklaring van de moeder van klaagster, waaruit blijkt dat zij destijds, toen zij op vakantie was in [land], 'geen goed gevoel' over aangeklaagde had. Daarnaast vermeldt zij dat klaagster ongeveer tien jaar geleden aan haar heeft verteld dat zij als kind seksueel is misbruikt door aangeklaagde.

Voorts acht de Klachtencommissie dienstig als steunbewijs de verklaring van [naam], een vriendin van klaagster, zoals genoteerd door mw. [naam], vertrouwenspersoon van het Meldpunt, naar aanleiding van een telefoongesprek tussen haar en [naam]. [naam] heeft in dat gesprek over aangeklaagde verteld dat hij een rare man was en dat hij haar zus op ongeveer 9-jarige leeftijd had lastig gevallen, door haar borsten te betasten.

Bovendien is ter zitting gebleken dat klaagster al eerder aan haar echtgenoot en kinderen heeft verteld dat zij door aangeklaagde seksueel is misbruikt. Over dit misbruik heeft zij bovendien verklaard in een in [jaartal] gepubliceerd artikel in [krant].

Ten aanzien van de wijze waarop klaagster is misbruikt acht de Klachtencommissie, gelet op grond van hetgeen in de stukken naar voren is gekomen alsmede op grond van hetgeen ter zitting is verhandeld, voldoende aannemelijk gemaakt dat aangeklaagde, gedurende de periode van ongeveer een jaar, klaagster met grote regelmaat onzedelijk heeft betast aan de intieme delen van haar lichaam, zowel boven als onder haar kleding.

Dat betekent niet dat de Klachtencommissie klaagster niet gelooft als zij zegt dat zij ook minimaal tien maal vaginaal door hem is verkracht. Haar verklaring komt oprecht over, maar

datgene wat zij daarover heeft verteld en ook datgene wat door derden wordt verklaard is niet erg concreet. Ook anderszins zijn er thans onvoldoende aanwijzingen voor de verkrachting. Derhalve moet worden gezegd dat er niet voldoende feiten of omstandigheden voorhanden zijn om de verkrachting door aangeklaagde aannemelijk te maken. De Klachtencommissie wil hierbij opmerken dat indien in de toekomst alsnog feiten of omstandigheden bekend worden die de vaginale verkrachting door aangeklaagde ondersteunen, er dan voor klaagster de mogelijkheid bestaat om ten aanzien daarvan herziening van de uitspraak te verzoeken.

4.5 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 8/9 jaar oud. Aangeklaagde was voor haar iemand waarin zij vertrouwen moest kunnen stellen, te meer daar hij regelmatig ook bij klaagster thuis kwam, in de woning van haar oma waar zij gedurende enkele jaren verbleef. Nu haar moeder in Nederland woonde en werkte, was oma het enige houvast voor klaagster. Des te kwalijker acht de Klachtencommissie dan ook dat aangeklaagde haar daarbij onder druk zette met het dreigement dat het wel eens voor haar oma haar dood zou kunnen betekenen als zij iets over het misbruik aan haar gelovige oma zou vertellen.

4.6 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klaagster is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.7 Over het verzoek van klaagster om een financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klaagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert het provinciaal bestuur van de provincie St. Clemens van de redemptoristen de klacht (voor zover inhoudende de onzedelijke betastingen) gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 14 november 2013 door:

mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. L. Erfmeyer en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

mr. G.A.M. Stevens,
voorzitter

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.